

opusdei.org

Přednáška Roberta kardinála Saraha pro kněze v kostele sv. Prokopa v Sázavě

Robert Kardinál Sarah, emeritní prefekt Dikasteria pro bohoslužbu a svátosti, navštívil v září tohoto roku Českou republiku. Kromě dalších aktivit měl pan kardinál 18. září setkání ve vzdělávacím centru Palouček a 19. září setkání v kostele sv. Prokopa v Sázavě.

24.10.2023

18. září se pan kardinál setkal ve vzdělávacím centru Palouček v Bělokozlích s kněžími, kteří navštěvují formační aktivity centra Terasa Kněžské společnosti Svatého Kříže. Kromě těchto kněží se setkání účastnili Jeho Eminence Dominik Kardinál Duka a Jeho Excelence Jan Graubner, arcibiskup pražský.

19. září se kardinál Sarah setkal v kostele svatého Prokopa v areálu Sázavského kláštera s kněžími pražského centra Terasa. Setkání pořádalo Kněžské centrum Terasa ve spolupráci s Římskokatolickou farností Sázava-Budy v Sázavě.

Níže uvádíme text přednášky kardinála Saraha v kostele svatého Prokopa týkající se některých základních aspektů identity kněze a jeho modlitby.

Přednáška Roberta kardinála Saraha na Sázavě, 19. září 2023¹

Děkuji vám za poctu, kterou mi prokazujete, když mi přicházíte naslouchat, ale ve skutečnosti jste nepřišli naslouchat mně, ale Pánu. Jako kněží jsme privilegovaní. Největším darem, který Pán lidstvu dal, je kněžství. A my kněží máme výsadu podílet se na kněžství Ježíše Krista. Celý náš život nám nebude stačit k tomu, abychom řekli „děkuji ti, Pane“ za to, že s námi sdílíš své kněžství.

To, o co musíme prosit, je vstoupit do tajemství kněžství. Prvním krokem je to, co udělali apoštolové. Slyšeli Jana Křtitele říci: „Toto je Beránek Boží“ (Jan 1,36) a apoštolové tohoto Beránka začali následovat. Ježíš se obrátil a viděl, že ho následují, a zeptal se jich: „Co hledáte?“ Odpověděli mu: „Pane, kde bydlíš?“ On jim řekl: „Pojďte a uvidíte“ (Jan 1,35-39). To je začátek našeho povolání. Jít a vidět, kde žije Ježíš. To znamená začít osobní vztah s

Ježíšem. První krok kněžství je tedy kristocentrický, to znamená být jako Kristus, mít s ním vztah, důvěrný vztah, být s ním konfigurován. A to se nám děje, když se s ním setkáváme v modlitbě, v Pánově slově, které čteme každý den. Být s Ježíšem před Nejsvětější svátostí není ztráta času. Dnes jsme v pokušení neustále něco dělat, být aktivisty. Protože naše prostředí je prostředím aktivismu, aktivity, dělání věcí, dotýkání se toho, co jsme udělali. Když je člověk s Pánem, je těžké dotknout se výsledku. Ale musíme o tuto intimitu s Ježíšem v modlitbě usilovat.

Včera jsem kněží, kteří mi naslouchali, říkal, že Ježíš strávil třicet let v Nazaretu. Třicet let se modlil a pracoval v tichu. Nikdo nevěděl, kdo je tento mladý muž. Všichni věděli, že je synem Marie a Josefa. Potřebujeme „zmizet“ v modlitbě, v důvěrném vztahu s

Pánem. Tolik svatých to dělalo. I dnes máme takové příklady, jako je papež Benedikt, který strávil deset let v klášteře, kde se modlil a naslouchal Božímu slovu. Proto náš kněžský život musí být přede vším ostatním, před činností, životem kristocentrickým.

Proto je důležité brát eucharistické slavení vážně, protože tam se proměňujeme v Eucharistii, proměňujeme se v Krista. Když vyslovujeme toto je mé Tělo, toto je má Krev, stáváme se tím, co říkáme. Ale musíme zmizet. Nejsme to my, kdo je protagonistou Eucharistie, ale Ježíš, který slaví skrze nás.

Za druhé: kněžství musí být pneumatologické. Ježíš odešel, ale zanechal nám Ducha Svatého. Duch Svatý je bohužel nejneznámější Bůh, protože není jako Otec nebo Syn, kterého se dotýkáme a jíme. Má jména jako holubice nebo vítr,

kterých se nemůžeme dotknout, a přesto je jeho přítomnost a působení v nás skutečné a hluboké. Prosím vás, abyste se k Duchu Svatému obraceli velmi často. On je ten, kdo v nás formuje a utváří postavu Krista. Duch Svatý proměňuje naše nitro a vede nás ke Kristu. Když slavíme mši svatou, je to on, kdo způsobuje, že se chléb a víno stávají Kristovým Tělem a Krví. Církev je dnes v rukou Ducha Svatého a my musíme znovu objevit jeho přítomnost v našem kněžském životě.

Třetí krok je eklesiologický. Eklesiologie určuje kněze, dělá mě knězem v místní církvi. Jsme vysvěceni a inkardinováni v místní církvi. Nejsme odtrženi, musíme vstoupit do diecézního plánu, do místního církevního plánu. Z toho vyplývá potřeba být spojen s biskupem, s našimi bratry kněžími, tvořit kněžskou rodinu. Dnes jsme si zvykli na izolaci, na individualismus.

Kněžství nemůže žít bez jednoty s biskupem, místní církví a kněžími, kteří se mnou spolupracují.

Druhý vatikánský koncil na tom trval, a proto musíme společně pracovat na jednotě diecéze, na jednotě kněžstva, protože bez toho svět neuvěří. Velmi často vzývejme Ducha Svatého, aby podporoval místní církve a univerzální Církev. Kněz je skutečně mužem Církve a je povolán působit všude tam, kde je ho zapotřebí. Musíme být k dispozici pro toto poslání, které nám chce Pán svěřit.

Kněžství je největší dar, který jsme od Boha dostali, ale nemůžeme popřít, že na úrovni kněžství žijeme ve velmi hluboké krizi. Mnozí už nevědí, co je to kněz. Kritizují nás, vyčítají nám, že musíme být jako všichni ostatní, protože prý máme příliš velkou moc nad lidmi, zatímco jediná moc, kterou máme, je moc

sloužit. Vždyť Kristus řekl: *Nepřišel jsem, aby se mi sloužilo, ale abych sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé* (srov. Mt 20,28). Musíme rozhodně odmítnout jakékoli obvinění, že máme moc, protože nemáme jinou moc než moc sloužit. Musíme proto znovu objevit identitu kněžství, které už není jen *alter Christus, ale jsme Ipse Christus*, Kristus sám. A jsme-li druhým Kristem, musíme dát svůj život za druhé, zemřít za druhé. Umíráme každý den, když říkáme: Toto je mé Tělo, toto je má Krev. Tato formule nesmí být pouhou liturgickou formulí obřadu, musí být skutečná, musíme umírat dnes. Zemřít, abychom se stali svatějšími, zemřít, abychom se stali Kristem. Je to dílo, které musíme každý den začínat znovu.

Nejsme první, po kom se žádá, aby byl svatý. Kristus to řekl všem: *Budte svatí, jako je svatý váš nebeský Otec.*

Budte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec (srov. Mt 5,48). Naším referenčním bodem je Bůh, ne svět, ne kněz, ne biskup, ne kardinál. Referenčním bodem, kterým se máme řídit, je Bůh, který je svatý.

Cesta, kterou jsem, zdá se, objevil po svém kněžském svěcení, abych byl skutečně křesťanem, abych byl skutečně knězem, je cesta, která musí být postavena na třech pilířích: *Crux, Hostia et Virgo*. Kříž, Hostie a Panna Maria.

Proč kříž? Protože kříž je nejen znamením křesťana, ale také cestou k následování Krista, ke svatosti, jako je svatý Kristus: *Chce-li někdo z vás být mým učedníkem, ať denně bere svůj kříž a následuje mě* (srov. Mt 16,24). Kříž je jediná cesta, která vede do nebe.

Bez Hostie nemůžeme žít. Ježíš řekl: *Kdo nebude jíst mé tělo a pít mou krev, nebude žít* (srov. Jan 6,53). Platí

to i pro nás? Ve třetím nebo čtvrtém století Dioklecián zakázal mši svatou, ale křesťané přesto na mši svatou chodili, protože bez ní nemohli žít. Zdá se, že v době Covidu jsme zažili, že Eucharistii nepotřebujeme, protože kostely byly zavřené, celé měsíce bez mše svaté, bez nedělního shromáždění. A toto rozhodnutí nepřijaly vlády, ale církevní autority. Je pravda, že bez Eucharistie nemůžeme žít? To je velmi vážná otázka.

Třetím pilířem je Panna Maria. Nikdo nemůže žít bez matky. Všichni jsme spojeni se svou matkou a otcem. Ježíš to věděl, a proto nám dal Marii za matku. „Ženo, hle, tvůj syn.“ A učedníkovi řekl: „Hle, tvoje matka“ (srov. Jan 19,25-27). Kněz nemůže zanedbávat růženec, nemůže jít spát bez modlitby růžence. Růženec je modlitba, která nás spojuje s Marií. V Africe nosí matka své dítě na zádech převázané pláštěm. Růženec je plášť,

který nás spojuje s Marií, abychom cítili její mateřské teplo. Víím, že to děláte každý den, ale trvám na tom, abyste růženec nezanedbávali. Papež Jan Pavel II. nás naučil toto: všichni patříme Marii. Proto prosme Marii, abychom byli kněžími, kteří milují svět tak, jak ho miloval Ježíš Kristus. Modlete se k Marii za svůj lid, modlete se k Marii za Církev. Velmi často je to Panna Maria, která nám ukazuje, že jí záleží na našem duchovním růstu. Zjevila se v Lurdech, zjevila se ve Fatimě, zjevila se v Medžugorji, zjevila se v Kibeho v Africe. Při každé příležitosti se Panna Maria stará o naši spásu.

Chtěl jsem se s vámi podělit o toto: náš život poroste ve svatosti, bude-li spočívat na těchto třech pilířích: kříži, eucharistii a Marii.

Je pravda, že kněz by neměl myslet jen na svou identitu, ale že je také poslán na misi. Toto poslání musíme

přijmout i my, abychom učili – ne naše názory, ne naše postoje, ale musíme učit Boží slovo.

Všichni jste četli a slyšeli, že v dnešní Církvi jsou lidé, kteří učí podivné věci, věci, které se těžko poslouchají, a dokonce to říkají i biskupové nebo kardinálové. Vytvořili jsme zmatek, jakousi nejistotu, každý říká, co si myslí. Říkají, že chceme přetvářet Církev, že chceme modernizovat kněžství, modernizovat Církev.

Kristus nepřišel modernizovat, ale spasit. Samozřejmě se musíme přizpůsobit konkrétní situaci. Ale Církev nemůže měnit své učení ani svou morální nauku. To zpíváme každou Bílou sobotu: *Kristus je stejný včera, dnes i navěky*. Boží slovo se nemění, ale žádá od nás, abychom se změnili my, abychom se obrátili.

Prosím vás, abyste se dnes hodně modlili za Církev. Ona je světlem světa, solí země. Pokud ztratí svou

chuť, pokud ztratí své světlo, svou záři, pak bude svět odsouzen k životu v temnotě. Být světlem, které osvětluje, není domýšlivost, je to povinnost.

Nechci svou přednášku dále prodlužovat. Ještě jednou vám děkuji, že jste mě vyslechli. Snažil jsem se vyjádřit svůj zájem o Církev a její učení. Chtěl jsem vám připomenout to, co už víte, že kněz je kristocentrický, žije z Ducha Svatého, je vložen do Církve a je poslán, aby osvětloval. Slibuji, že se za vás budu modlit, a prosím vás, abyste se modlili za mě.

1 Nejedná se o doslovný překlad přednášky.

pro-kneze-v-kostele-sv-prokopa-v-
sazave/ (28.03.2025)